

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

<p>Kéziratok és szakkérdések a szerkesztőség címére küldendők.</p> <p>Előfizetési díjakat és hirdetések az Országos Halászati Egyesület (Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11. II. emelet 215.) fogad el.</p>	<p>MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN. Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nemtagoknak előfizetési díj: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Egész évre 12 pengő.} \\ \text{Fél évre 6 pengő.} \\ \text{Külföldre egész évre 16 pengő.} \end{array} \right.$</p> <p>Allami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.</p>	<p>Verantwortlicher Redakteur: Dr. Emil Unger.</p> <p>Administration: Ungarischer Landesfischerei-Verein, BUDAPEST, Kossuth Lajos-tér 11. II. 215.</p>
<p>Szerkesztőség: Budapest, II., Herman Ottó-út 15. sz. M. Kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás.</p>	<p>HALÁSZAT — (FISCHEREI) FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.</p>	<p>Redaktion: Kgl. Ung. Versuchsstation für Fischereibiologie und Abwässerseitung, Budapest, II., Herman Ottó-út 15. sz.</p>

TARTALOM: Hazai pisztrángtermelésünk irányelvi és kilátásai. Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos — Nemzetközi víztechnikai kiállítás és halászati Kongresszus Liègeben. Dr. Rotarides Mihály. — Csallóköz halászatának története. L. K. — Társulatok. — Egyesületek. Külföldi lap szemle. — Újdonságok. — Árjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Richtlinien und Aussichten der Ungarischen Forrelenzucht. — Intern — Wasserbauausstellung und Fischerei Kongress in Liège. — Die Geschichte der Fischerei in Csallóköz. — Gesellschaften und Vereine. — Auslandschau. Neuigkeiten. — Preisliste. — Annoncen.

Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvi és kilátásai. (Folytatás)

Irta: Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos (Sopron).

A magasabbrendű virágos növények közül a mi hegyi patakjainkban szórványosan előforduló hullámzó boglárka (*Ranunculus fluitans* Lam.) kedveli a gyorsfolyású helyeket. Ágai több méteres hullámzó fonatokat alkotnak, amelyek szívósságuk révén árvizekkel is dacolnak. E növény sűrű szövedékében a pisztráng bőségesen talál táplálékot és szükség esetén menedéket is. A csendesfolyású helyeken a hináros boglárka (*Ranunculus trichophyllus* Choix) a békaszóllő-félék (*Potamogetonaceae*) közül a szórványosan előforduló *Potamogeton fluitans* Roth, a *P. densus* L. valamint a dombvidék patakjaiban gyakori *P. crispus* L. sűrű szövedékei szintén jó legelői a pisztrágnak. Kiterjedt pászitokat alkot sokszor a vízi deréce (*Veronica beccabunga* L.) és a zombor (*Nasturtium officinale* L.), melynek sűrűjében rengeteg bolharák él, a pisztráng kedvelt tápláléka. De a bolharákokon (*Gammaridae*) kívül tegzes szitakötők (*Trichoptera*), kérészek (*Ephemerae*) álcái is nyüzsgenek. A növényzet szárainak tájában összegyűlt és szerves anyagokban gazdag iszapban különböző férgek (*Tubifex*, *Nematoda*), árvasznyogálcák (*Chironomidae*) stb. élnek s jórészüket a pisztráng is szívesen fogyasztja.

Látjuk, hogy a hegyipatak különböző életterei mind más és más életfeltételeket nyújtanak az élő szervezetek összességének az u. n. biocönózisnak, aszerint, hogy milyen a vízfolyás sebessége. Természetes, hogy ezek milyensége a pisztráng elterjedésében és fejlődésében is megnyilatkozik.

A víz fizikai tulajdonságai közül a hőfok a tápláléktermelés szempontjából a víz mozgásával kapcsolatban jut jelentőségre. A jobban felmelegedő lassabb folyású víz a talajból a szerves anyagokat nagyobb mennyiségben oldja fel, mint az alacsony hőmérsékletű, sebesen zuhanó vizek. A vízben oldott ásványi sók a vízben élő különböző növényi

szervezetek szempontjából nagy jelentőséggel bírnak és így végeredményben a víz hőfoka a táplálék termelő képességére is kiható fontos tényező.

A pisztrángos patakok medrének kialakulása nemcsak a vízfolyás sebességétől, eróziójától függ, hanem a terület földtani (geológiai) felépítésétől is. Ez a tényező szintén nagyon fontos a patak növényi és állati életének kifejlődésére. Szerépét két kutató igyekezett kideríteni (idézi Seez R. „Über die Bewirtschaftung und Pflege der Forellenbäche“ c. értekezésében). E kutatók azt vizsgálták meg, hogy a különböző szerkezetű patakmeder négyzetlábnyi felületén hány grammnyi olyan állat él, mely a pisztráng táplálékául szolgál.

A következő viszonyokat találták:

1. sziklás vízfenéken	0.0065 gr. állat él;
2. homokos vízfenéken	0.46 " " "
3. aprószemű kavicssal fedett vízf.	0.98 " " "
4. nagyszemű kavicssal fedett vízf.	1.28 " " "
5. kőtörmelékkel fedett vízf.	1.88 " " "
6. iszappal fedett vízfenéken	4.29 " " "
7. magasabbrendű növ. benőtt vízf.	37.00 " " "

Azt, hogy ezek a megállapítások mennyiben vonatkoztathatók a mi hazai pisztrángos patakjainkra, hasonló vizsgálatoknak kellene eldönteniök. Kétségtelen, hogy a grammban kifejezett állatmennyiségi adatok módosulhatnak, ámde a sorrend feltétlenül változatlan maradhat. Ezek az adatok jól mutatják a patakmeder felépítésének, szerkezetének fontos szerepét a patak termelőképességében.

A legkevesebb, elenyészően kis mennyiségű táplálékot a vízfolyásnak a víz sodró hatásától simára csiszolt kőlapokkal borított részei termelik. A nagyobb s így jobban helyhez rögzített kődarabokkal fedett patakmederben gazdagabb állatvilág tenyészik, mint a többnyire mozgó s így változó homokpadokon, vagy az aprószemű kavicsdarabok kicsi hézagai között. Kedvezők a viszonyok az iszapos vízfenéken, de a pisztráng táplálkozása szempontjából annyira fontos alsóbbrendű állatvilág a legnagyobb mennyiségben — minden más

vízfeneket messze túlszárnyalva — a növényzettel benőtt területen fejlődik ki.

Az említett adatok így kétségtelenül mutatják, hogy a patak tápláléktermelő képességére milyen nagy hatással van a benne élő magasabbrendű növényzet. Mert nemcsak lakóhelyet adnak számos alsóbbrendű állatnak, hanem maguk is táplálékul szolgálhatnak, búvóhelyet, oltalmat nyújtanak a pisztrágnak is, és emelik a víz oxigéntartalmát. A pisztrángos vizekben való jelenlétük tehát nagyon szükséges és kívánatos. A pisztrángos tógazdaságokban a tulságosan buja fejlődésű növényzet több szempontból káros lehet, de a természetes vizekben nagyon ritkán jelenik meg akkora mennyiségben, hogy káros volna, a patak eliszaposodásának, tullegeedésének meggátálása céljából gyéríteni, irtani kellene.

Gyakoribb az az eset, hogy védelmük, betelepítésük lenne ajánlatos. Sok horgász ugyan nagyon rossz szemmel nézi a növénypadokat, mert a pászitok sűrűjében rejtőző halhoz nehezen fér hozzá. Eltekintve attól a nagyjelentőségű haszontól, amelyet a növényzet jelent a pisztráng számára és azon körülménytől, hogy egy gazdaságosan kezelt vízben kizárólag horoggal halásznai nem lehet, a sporthorgásznak a növényzettel benőtt részek mellett nem kell tétlenül elhaladnia, mert müléggel az ilyen szakaszok könnyen végihalászhatóak.

Azokat a növényi szervezeteket, amelyek végeredményben a patak egész állatvilágának s így a pisztrágnak is őstáplálékát jelentik, csak részben termi maga a lakóvíz, mert nagy része szárazföldi eredetű. Az áradások alkalmával s nagyobb esőzések idején bezúduló vízzel ugyanis sok növényi eredetű törmelékanyag kerül a vízbe. Hasonló munkát végez a szél is. Az apróbb törmelék megakad a kövek közötti résekben, a moha és algapárnák szövedékében, lerakódik a csendesvízü patakreszeken s mindenütt az ott élő állatok táplálékául szolgál. A nagyobb törmelékanyagot, lombot, faágakat a víz csendesvízü területeken hordja össze, ahol azok felhalmozódnak s elkorhadva a meder iszapjával keverednek össze. A szerves anyagokban gazdag iszapot az árvizek magukkal ragadják s nagyjában széthordják, elosztják a meder egész területén.

A magas hegységek vizei jórészt köves, sziklás, lakatlan területeken futnak lefelé. Nyilvánvaló, hogy az ilyen vizekben kevesebb szárazföldi eredetű szerves anyag kerül, mint az előhegyek megművelt területein, ahol a víz szántóföldek, erdők, rétek és legelők között, emberi települések mellett siet tova. Az ilyen patakszakaszok vize a belekerült nagymennyiségű szerves anyagtalom miatt — megfelelő oxigéngazdagság mellett — magasfokú tápláléktermelőképeséget mutat s így a megművelt területeken tova folyó patakok vize lakói számára jobb fejlődési lehetőséget biztosít, mint a kultúrátlan területeken átfolyó vizek.

Mint azt fentebb megjegyeztük, a talajnak a környezet geológiai viszonyaitól függő kémiai sajátosságai, bár a növényzet és az állatvilág kialakulására befolyással bírnak, a pisztráng szempontjából nem fontos tényezők. Számtalan példával beigazolható, hogy a mérszegény öskőzetekből álló hegységek vizeiben kedvező körülmények fennforgása mellett ép oly gazdag pisztrángállomány található, mint a mérszegységek vizeiben.

A pisztrángok versenytársai. (konkurrensai.)

Tekintve, hogy a környezet nem termeli korlátlan mennyiségben a halak számára szükséges táplálékokat, a halászó embernek fontos érdeke, hogy a meglévő mennyiségből a legtöbb az értékes halaknak jusson. Azon vizeknek, amelyeket a pisztráng kedvel — a pénzért (Thymallus thymallus L.) és esetenként a dunai galócát (Salmo hucho L.) kivéve — gazdaságilag, mint sporthorgász szempontból egyedül ez az értékes lakója. Ezért minden olyan egyéb halfajt, amely társaságában él és vele kb. azonos táplálékot fogyaszt, kisebb-nagyobb mértékben konkurrensének kell tekintenünk.

Vizsgáljuk meg ezeket a versenytársakat is! A mi vizeinkbe a pisztrángot a legmagasabbra a botos kölönte (Cottus gobio L.), a ritkábban előforduló cifra kölönte (Cottus poecilopus Heck), a kövi csik (Cobitis barbatula L.), a fúrge csele (Phoximus phoxinus L.) és a sujtásos küsz (Alburnus bipunctatus L.) kíséri el.

A botos kölönte az egészen kicsiny vízfolyásokban is megél. Ezért az olyan vizekben is megtalálható, ahová a pisztráng már nem tud felhatolni s legföljebb csak ivása idején keresi fel. Nagyobb patakokban és folyókban is megtalálható, sőt a tavakat sem kerüli el; ezekben leginkább a parti, litorális övek lakója s a sekélyebb területek Charamezői között (Chara denticulata, Chara rudis) nagy mennyiségben tenyészik, ha a víz hideg és a fenék kavicsos, köves. Az iszapos mederrészeket azonban elkerüli.

A botos kölöntét az Osztrák Alpokban (Schlandminger Tauern) a 2000 m. magasságban fekvő tavakban is megtaláljuk. Oxigén igénye nagyobb a pisztrángénál s ezért csak a tavak felsőbb rétegeiben, vagy a patakok felsőbb folyásában kíséri a pisztrángot. Rendesen a víz fenekén tartózkodik s kövek alatt, szikladarabok között, vagy a parti üregekben rejtőzködik. Táplálékul a vízfenéken élő különféle férgeket, rovarláncát és puhatestűeket fogyasztja. Nagyon szívesen felfalja a halak ikráit s a halivdek között is tetemes pusztítást okoz.

A cifra kölönte a pisztrágnak ritkábban előforduló versenytársa. Életmódját még nagyon csekély mértékben ismerjük. A botos kölöntétől jól meg lehet különböztetni, mert oldalvonala rövidebb, csak a hátuszók feléig húzódik s magasabban ivelődik a háti testrészt felé.

A kövi csik a hegyi vizekben szintén nagyon magasra felhatol. Stájerországban az 1626 m. magasan lévő Duzitzsee-ben is megtaláljuk. Oxigénigénye csekélyebb, mint a botos kölöntéé s így az alacsonyabb fekvésű vizekben is meg tud élni. A Sopron-Kőhida mellett elfolyó Rákos-pataokban is megtalálható. Legjobban megfelelnek életmódjának a gyorsabban folyó patakok, melyeknek homokos, kavicsos fenékresein tartózkodik. Táplálék után főleg éjjel jár, a nappalt elrejtve tölti. A fenéken lakó állavilág tagjai, rovarlánc, férgek, szolgálnak táplálékául, de szívesen fogyasztja az ikrákat is.

A fúrge csele szélesebb elterjedési körrel rendelkezik, mint az előbb említett fajok. Felhatol a magas hegységek patakjaiba is pl. a közel 2000 m. magasságban fekvő Giglachsee-ben óriási seregeit látjuk, még pedig a sekély, parti területeket benőtt tavikába (Schoenoplectus lacustris Pall.) között. De otthon van az alacsonyabb dombvidékek vizeiben is, ha ezek hűvösek, mert az erősebben felmelegedő vizeket nem kedveli. A magasabb vízrétegekben seregesen úszkál, a gyorsfolyású részeket kerüli. Behatol az egészen jelentéktelen mellékpatakokba is. Főtáplálékát a sekélyebb parti részekben élő különféle rovarláncok képezik, a fenékfauna állatait csekélyebb mértékben fogyasztja. A víz felszínére szálló vagy hulló szárazföldi rovaroknak azonban jelentős szerepük van a találkozásában.

A sujtásos küsz is felhatol, a pisztráng társaságában az előhegyek és dombvidékek nagyobb patakjaiba. Itt főleg a fenéken lakó állatvilág tagjait fogyasztja. A pisztráng ivási területére azonban nem hatol fel s ezért annak sem ikrájában, sem ivadékában nem tesz kárt.

A felsorolt élettársak mindegyike tehát leginkább olyan szervezeteket fogyasztanak, amelyek a pisztrágnak is táplálékai. Jelenlétük azonban csak kivételesen, tulságos elszaporodásuk esetén (különösen a fúrge csele szokott rosszul kezelt kisebb vizekben tulszaporodni), mondható károsnak. Általában ezen apró növésű halak mindegyike a felnőtt pisztráng táplálékául szolgál. Kiadós falatokat adva, mérséklik annak kannibáli hajlamát.

A botos kölönte és a kövicsik ikra- és ivadékpusztító. Káros voltukra még egyébként visszatérünk, amikor a pisztráng ellenségeit fogjuk tárgyalni.

Az alsóbb szintájak vizeiben a pisztráng társaságában ott vannak a nyúldomolykó (Squalius leuciscus L.), a fejsdomolykó (Squalius cephalus Heck), a vésettajku paduc (Chondrostoma nasus L.) a rózsás márna. (Barbus barbus L.) egyes helyeken ennek alfaja: a magyar márna (Barbus meridionalis Petényii Heck), a fenékjáró küllő (Gobio fluviatilis Cuv.), a meglehetősen ritka felpillantó küllő (Gobio uranoscopus Ag.), a szélhajtó küsz (Alburnus lucidus Heck), a tarka menyhal (Lota lota L.) és a közönséges csuka (Esox lucius L.). Egyes helyeken a pisztránggal együtt megtalálható a halszerű kerekcsájuak (Cyclostomata) osztályából a folyami ingola (Lampetra fluviatilis L.), a törpe ingola Lampetra Planeri Bl.) és a kárpáti ingola (Lampetra Bergi Vladykov.)

Az itt felsorolt halak közül a pisztráng számára nem jelentős versenytárs a szélhajtó küsz, mert táplálékát leginkább a lebegő élővilágból (plankton) s némelykor a vízre hullott rovarvilágból szerzi, továbbá a vésettajkú paduc, mely növényi részekkel s csekélyebb mértékben a fenéken lakó állatokkal táplálkozik. Nem mondhatjuk igazi versenytársnak a szintén fenéklakó állatokból táplálékozó kerekcsájuakat s ezek álcáit, bár egyes kutatók megfigyelései szerint a folyóvízben állandóan ott ingola alkalmaslag elfogyasztja a pisztráng ikráját is. Károsítása azonban egészen jelentéktelen lehet, mert a törpe ingola az iszapos vagy laza homokos vízfenéken él, a pisztráng ivási területe pedig a folyómeder kavicsos részein van.

A rózsás márna a fenéklakó állatokból, rovarláncból, férgek és puhatestűekből szerzi táplálékát. Ikra és ivadékra. Ivása idején a vizekben magasra felhatol ugyan, de a

pisztráng ívási területére csak kivételesen jut el. A nagyobb példányok a vizek alsóbb folyásaiban élnek és rendszeresen csak a kisebb egyedek tartózkodnak a pisztrángos vizek alsóbb szakaszain, tehát a nagyobb pisztrángok társaságában.

A jóval kisebb magyar márna táplálkozás módja és táplálékai még ismeretlenek; állítólag leginkább növényi részekből él. A kisebb patakokat kedveli s ezért az apróbb pisztrángok társaságában is előfordul.

A fenékjáró küllő a folyóvizek homokos fenekén csapatosan élő halfaj. A vízfenék állatait, rovarláncokat, férgeket, alsóbbrendű rákokat fogyasztja. Hasonló táplálékra él a ritkán előforduló és kisebb növésű felpillantó küllő is. A nyuldomolykó a fejesdomolykóhoz való feltűnő hasonlósága miatt kevesek előtt ismeretes s ezért valószínűleg gyakrabban és több helyen előforduló faj, mint ahogyan eddig hitték. A hidegebb vizekben is megtalálható, de mégsem lehet azt állítani róla, hogy a hideg vizeket kedvelő (hidegszthenotherm) faj volna. A Nyitra-folyóban pl. főleg az alsóbb szakaszokon él ott, ahol a pisztráng még nem található meg. A felszínhez közeli rétegekben keresi táplálékát, főleg a vízbe hullott rovarokból.

Az utóbb felsorolt halak táplálkozásukat tekintve csak többé-kevésbé versenytársai a pisztrágnak. Közülük csupán a nagyobb növekedésű rózsás márna válhatik komolyabb versenytársá, ha nagyobb tömegben elszaporodik. A többi hal inkább apró növésű, táplálékuk is más, viszont a pisztráng is vadászik rájuk s ezért nem mondható károsnak. Túlszaporodásuk az okszerűen kezelt és halászott vizekben éppen a pisztráng nagy étvágya miatt ritkán történhetik meg, mert az elé éppen a pisztráng gördít akadályokat.

A fejes domolykó is csak abban az esetben lehet a pisztrángállomány kárára, ha nagyobb tömegben jelenik meg. Ilyenkor nemcsak a táplálkozás terén lehetnek erős versenytársak, hanem a ragadozó tulajdonsága miatt veszedelmessé is válhat. Igaz azonban az is, hogy táplálkozásáról meg nagyon eltérők a vélemények. Tapasztalataink jórészt azoknak a véleményét erősítik meg, akik ezt a halat káros ragadozóknak tartják. A vizek táplálékúsbabb alsó folyásaiban a növényi részek képezhetik fő táplálékát, de a pisztráng által lakott szegényebb vizekben a fejlettebb példányokban erős a ragadozó hajlam. A pisztráng szempontjából káros szerepét a rózsás márnáéval együtt a pisztráng ellenségeinek tárgyalásakor fogjuk ismertetni, amikor majd a közönséges csuka és a tarka menyhal károkozásáról is részletesebben meg fogunk emlékezni.

Itt meg kell még említenünk azt is, hogy Vladikov Vladin dr. Ungvárott 1926-ban megjelent és a „A Podkarpatska Rus halai, halászati módjai és eszközei” című ukrán nyelven írott munkájában a következő új fajokat, illetőleg alfajokat írta le:

1. A kárpáti küllőt (*Gobio fluviatilis carpathicus* Vlad.) mint a fenékjáró küllő alfaját.
2. A ruthén felpillantó küllőt (*Gobio uranoscopus carpathorussicus* Vlad.) mint a felpillantó küllő alfaját.
3. A tiszai küllőt (*Gobio frici* Vlad.) mint új fajt.
4. A hegyi csikot (*Gobitis montana* Vlad.) szintén új fajként.

A felsorolt fajok, illetőleg alfajok valódiságát, tehát azt, hogy a leírt bélyegek elegendő alapot nyújtanak-e új fajok és alfajok felállítására, további ellenőrző vizsgálatoknak kell eldönteniök, tisztázniok. Ezért igen nagy szolgálatot tennének a hazai ichthyológiának azok, akik hazánk halfaunájának ezekkel az állítólagos új tagjaival minél részletesebben foglalkoznának és megfigyeléseiket mielőbb megismertetnék.

* * *

Általános biológiai szempontból a pisztráng versenytársai is a vizek termékei, ezek termelőképességének eredményei, mint minden állati és növényi élet, mely az illető vízben megtalálható. Östáplálék természetesen a növény. S gyakran megesik, hogy ha az állatok túlszaporodása miatt, vagy a növényi alaptáplálék megcsökkenése miatt kevés a táplálék, akkor az illető víz halainak is egyéb táplálékokhoz kell folyamodniok. Ha a halak számára kevés az alsóbbrendű állati táplálék, akkor a belőlük táplálkozó halak kénytelenek a növényvilághoz fordulni.

Gyomortartalmuk vizsgálatával meggyőződünk néhányszor arról, hogy a pisztráng is letépdési a magasabbrendű növények levélkéit, vékonyabb szárait, ha kevés állati táplálék van a környezetében. Ez azonban sokkal ritkábban fordul elő s a pisztráng csak nagy szükség idején teszi, nem úgy, mint a Fertő tó ragadozó halai, melyek éveken át tett megfigyeléseink szerint nagyon sokszor letépdésik a magasabbrendű vízi növények (*Potamogeton pectinatus* L., *Magnophyllum*, *Utricularia*, *Ceratophyllum*.) levélkéit, vékonyabb szárait s ezeket nyelik le sokszor nagy tömegekben. Talál-

tunk 2—3 éves csukákat, melyeknek bélcatornája tele volt ilyen növényi részekkel s alig volt benne egy-két állati eredetű táplálékdarab. Mégis szinte csodálatos, hogy nem tették azt a benyomást, mintha a kényszerű táplálék miatt éheztek volna. Ami azonban a Fertő-tó sajátos életviszonyai között élő ragadozó és egyéb állatevő halaira vonatkozólag gyakran tapasztalható volt, az a pisztráng esetében igen nagy ritkaság. (Folyt. köv.)

Nemzetközi víztechnikai kiállítás és halászati kongresszus Liège-ben.

Irta: Dr. Rotarides Mihály.

A Légia patak völgyecskéjében 579-ben Szent Monulph kápolnát épített. A hagyomány szerint ez volt Liège, a lükttető belga város eredete. Itt, a wallonok fővárosában daltolta el a mult nyáron a víz himnuszát az ember, céltudatosan összehordva s nagyvonalú, széles perspektívájú kiállításban tárva fel mindazt, amit a tudomány és a technika a vízzel és a vízért a művelődés és a gazdasági fejlődés érdekében elért. A védnökséget a belga királyi pár, a kormány és Liège város vezetősége vállalta.

A kiállítás megszervezésére az Albert csatorna építésének befejezése adta meg az alkalmat. Ez az óriási alkotás Belgium gazdasági életének elsőrendű eszköze. Az építkezésnél itt-ott nagy nehézségekkel kellett megküzdeni, ezért a sikert a mérnöki tudomány igazi győzelmének kell tekinteni. A kilenc évig tartó munka 2 milliárd frankba került.

Az Albert csatorna közvetlen összeköttetést létesít Antwerpen és Liège között. Részint a régi csatornát mélyítették és szélesítették ki, részint azonban egészen új nyomon halad. Lehetővé teszi, hogy 2000 tonnás és kisebb hajók Liège-t 2 napnál rövidebb idő alatt elérjék, míg azelőtt ehhez több mint egy hét volt szükséges. Lejtése egyenletes, kereskedelmi hossza 152 km. és 6 nagy zsilipje van. Legkisebb szélessége

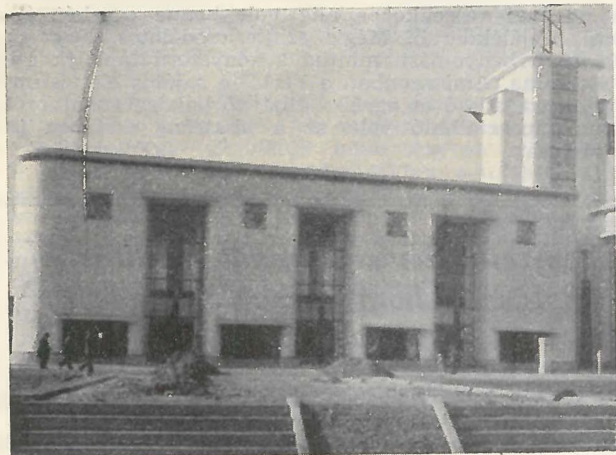

A „Cité lacustre egyik része a liégei víztechnikai kiállításán. Balra lenn, a Meuse tulsó partján a német pavillont látjuk. Jobbra fent a háttérben a függővasút acéltornya.

Dr. Rotarides Mihály felvétele.

26 m, de erre csak ott szorítottak, ahol a körülmények így parancsolták, másutt sokkal szélesebb. Számos útvonal létesítését, egyes vasútvonalak áthelyezését és 56 híd építését hozta magával. Néhol a csatorna 1 m hosszú szakaszának megépítéséhez 400 köbméter földet kellett kiemelni.

Liège, hercegérseki székhely, Belgium keleti határához közel a Meuse és az Ourthe összefolyásánál fekszik s az Albert csatorna a város mögöttes részeivel is gyorsabb összeköttetést biztosít. Hatása kiterjed a belga medence külszínéig, a Meuse folyóig, a Sambre-ig, Luxemburgig, Elzász-Lotharingiáig és a Rajna-vidékig. A wallonok fővárosa mintegy 200,000 lakost számlál, de a vonzókörébe tartozó településekkel együtt ez a szám 600,000-re tehető. Élénk város, mely állandóan alakulóban van, ez azonban első pillanatra alig tűnik fel, igazi arculatát u. i. az építészeti hagyományok árulják el. A liège-i stílust képviselik, mely a reneszánsz idejéből való, de sokkal régebbi időkben gyökerezik. A Meuse és az Ourthe mellett elterülő városrészeket 16 híd köti össze egymással,

A halászat épülete a liège-i víztechnikai kiállításon.

Dr. Rotarides Mihály felvétele

A kiállítást a város északkeleti részén, a Meuse mindkét partján, az Albert csatorna torkolatánál építették meg. A folyókon átvezető forgalmat három híd: a Coronmeuse híd, egy ideiglenes híd és az Albert csatorna új Marexhe hídja bonyolítja le. Ezeket a hidakon át és a folyó két partján liliputi körvasut pályája halad, a két part közötti közlekedést hajójáratok is biztosítják s a Meuse fölött függővasut pályája vonul, melynek tartója a pálya közepén egy a jobbparton épített 100 m magas acéltorony. Erről s a függővasut kosarából letekintve nyerhetünk csak hűséges képet a kiállítás óriási méreteiről és pompájáról, míg sétálva a pavilonok között inkább a részleteken akad meg szemünk. A közel 60 kisebb és nagyobb, sokszor pedig hatalmas méretű építmény perspektívában van elhelyezve. A széles, fátlan parti utakról mindenikre jól rálátunk, ezért úgy építészeti formáik, mint méreteik is megragadnak bennünket. Minden képviselve van itt, ami csak a vízzel kapcsolatba hozható: a tudomány és az oktatás, a mérnöki művészet, hajózás, halászat és vízgondozás, vízgazdálkodás, gyarmati és forróövi vizek, ásványi vizek és hőforrások vize, higiénia, balneologia, turisztika és sport, divat, művészet és esztétika. Különböző államok gazdagon képviseltetik magukat a kiállításon, különösen figyelemreméltók Németország hatalmas oszlopos és Franciaország üvegfalú pavilonjai. A parkok, kertek és játszótérek, továbbá kisebb nagyobb, de mindig forgalmas alkalmi vendéglők lehetővé teszik, hogy a látogató a kiállítás hatalmas anyagának szemlélése közben megpihenjen és felüldüljön. Különös figyelmet érdemel a kiállítás díszítése is: a pompás zászlódísz; az alkalmi szobrok, a partvonal kiképzése és az a csín, amellyel az egész kiállítást megteremtették. Elsőrendű szerep jutott ebben a díszítésben magának a víznek is. A kiállítás területén a Meuseból hatalmas beton-tömb emelkedik a víz színe fölé, belőle szétporlasztott víz özőne szökken fel a magasba; csöppjei csodálatosan ragyognak a napsugárban. A legkisebb szellő is háttára veszi a parányi csöppeket és enyhe permittel szórja be a nap melegétől bágyadt látogatót. Mindenütt szökőkutak váltakoznak szobrokkal és kertecskékkal.

Nagy nemzetközi idény, felvonulások és más látványosságok, zenei ünnepek tetőzik be a kiállítást. Liège, a történelmi hely, a művészetek és az építőmesterek városa, az egyetemi és turisztikai központ, Wallonia izzó fővárosa, az lelkesedéssel nyújtja mindezt és mindebből a legjobbat.

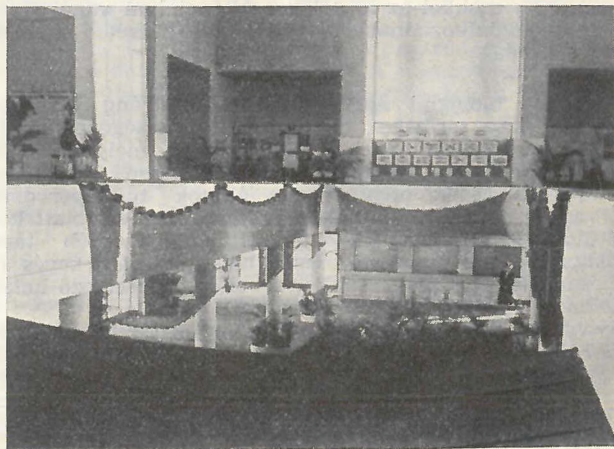
A kiállításához számos nemzetközi kongresszus csatlakozott, melyek közül bennünket a halászati kongresszus: Congrès International d'Aquiculture et de Peche érdekel. Jelentőségét emeli, hogy a Société Centrale pour la Protection de la Pêche Fluviale fennállásának ötvenedik évfordulója alkalmából szervezte meg. A kongresszus üléseit június 22—24-ik napjain tartották meg III. Lipót belga király fővédnöksége alatt. Elnöke Marc de Sélys Longchamps báró, egyetemi tanár, aki egyben a fent megnevezett Société Centrale elnöke is. Titkárai J.—A. Lestage és M. Metzdorf, a fenti szövetség tanács tagjai. Lestage a kongresszus befejeztével a szövetség igazgatója lett. Az ő tevékenységük, szervezési munkájuk nagyban hozzájárult a kongresszus sikeréhez. Tizenöt, nagyrészt európai állam és számos bel- és külföldi intézmény képviseltette magát. Mintegy 50 előadás volt előre bejelentve, de ezek száma ennél jóval nagyobb lehetett. Az előadások öt szakosztályban hangzottak el. Az első szak-

osztály a limnológia, limnobiológia, limnochemia, hydrobiológia és ichthyológia tudományos kérdéseit ölelte fel, a másodikban a halastavak és a szabadvizek berendezéseit és halászati viszonyait (káros beömlések, vízszennyezések, kiszáradás, elnéptelenedés, újraterelítés, halvándorlások eszközei) ismertették, a harmadikban a tenyésztés kérdéseit vitatták meg. E szakosztály napirendre tűzött kérdései: a halbehozatal külföldi fajok (amerikai feketesügér v. black bass, tudományos néven *Gyristes nigricans*, továbbá fogas) meghonosodása, a pisztráng és a pénzes pér ellentétes környezeti viselkedése, a szivárványos pisztráng elsatnyulása, a pisztráng kannibálistusa a szabad vizekben, halászatra káros állapotok, stb. A negyedik szakosztály a folyóvízi halászat jogi, társadalmi és gazdasági kérdéseivel és halászati folyóiratok nevelő hatásával, az ötödik pedig a díszhaltenyésztéssel és a malária elleni küzdelem halászati vonatkozásaival foglalkozott. A szakosztályok üléseiket az egyetemnek van Benedenről, a híres belga zoológusról elnevezett állattani intézetnek termeiben tartották. Az előadások természetesen legnagyobb-részt franciányelvűek, azonban több német- és angolnyelvű előadás is elhangzott. Sok francia, több angol és svájci szakember tartott előadást. Az utóbbiak különösen eleven munkásságot fejtettek ki s úgy hírlírik, hogy a következő kongresszust Svájcban fogják megtartani.

A kongresszus szerves tartozéka a kiállítás halászati pavillonja. A „Cité lacustré“ egyik épülete ez. Így nevezik a kiállításnak azt a részét, ahol a partot mintegy 240 m. hosszúságban a csónakázó sport és más vízi szórakozások céljaira képezték ki. A halászati pavillon földszinti részében 13 medencében ott láthattuk Belgium legfontosabb édesvízi halait, még pedig különböző vizekből, illetőleg tenyészetekből. Pisztrángok, pontyok, keszegek, compók, angolnák, csukák, sügerek, továbbá meghonosított fajok, mint amerikai feketesügér, naphal, törpe harcsa és aranykárász nevesítettek be a márványkeretes, felsővilágítású akváriumokat. A terem közepén a halgazdaságra káros madarak és emlősök kitömött példányait szemlélhettük meg, a természetesen utazó környezetükben.

Különös dicséretet érdemel a pavillon emeleti részén elhelyezett összeállítás, mely rendkívül ügyesen megrajzolt színes táblákon szemlélteti a halászat biológiai alapjait. Említésre méltók a vízfertőzés fokozatait és módjait feltüntető táblák, a tóövezetek és folyószakaszok keresztmetszeti ábrázolásai, a vízi növényzet képei, a nyíltvízi és fenéki táplálékfauna állatainak feltüntetése. Szekrényekben vannak kiállítva a korszerű halászati eszközök, vízvizsgálati műszerek és a vonatkozó irodalom. Ott láttuk az édesvízi halak Vogt-Hofer-féle színes tábláit is, melyeknél jobbakat ma sem ismerünk. Tógazdálkodási statisztikák és a folyóvízi halászat eredményeinek grafikus ábrázolásai fejezik be a sorozatot.

Kellemes és tanulságos kirándulás tetőzte be a kongresszust. Megtekintettük. Liège környékének víztechnikai nevezetességét a Monsin zsilipet. Ennek egyik érdekessége a hallépcső (échelle, Fischpass). A zsilip lezuhanó vizén a vándorló halak nem tudnának felhatolni, ezért a folyó partfelőli részén, a zsilip mellett, sekélylejtésű betonárkot építettek melyben lépcsőzetes elhelyezésű kis fémmedencék vannak, kevés vízzel. A víz lassan csurog egyik medencéből a másikba. Különösen fontos ez a berendezés az angolnák számára, melyek a tengerből vándorolnak fel a folyókba, hogy ott megnövekedve ivás céljából újra a tengerbe térjenek

A halászati épület belseje, alul az akváriumokkal, felül pedig a halászat biológiai alapjait szemléltető résszel.

Dr. Rotarides Mihály felvétele.

vissza. Alkalmunk volt látni néhány fiatal angolnát, amint óvatosan hatoltak fölfelé egyik medencéből a másikba.

Később a festői Ardennek völgyeiben utaztunk tovább. Fourn St. Pierre-ben egy gyönyörű kastély kertjében pisztrángtenyészetet tanulmányoztunk s megcsodáltuk a Gileppe völgyzárógát óriási talpazaton ülő 14 m magas kőoroszlánját, melynek súlya 300,000 kilogramm. Vízszennyezési eseteket is láttunk, melyek, tekintve Belgium fejlett iparát, meglehetősen gyakoriak s a kongresszuson is többször szerepeltek. Spa-ban, az Ardennek csinos fürdőhelyén fejeződött be a látónivalók sorozata. Itt van az u. n. Spa Monopol, mely Belgium egyetlen szódavízgyára. Hűsítő italaikat messzi tengerentúli országokba is szállítják.

Visszatérve Liège-be, búcsúzól megégyeszer ellátogattam a kiállításra. Már alkonyodott. A Quai de Tanneurön számos horgász próbálkozott a szerencséjével. Nagyrészt a szegényebb néposztályból valók voltak. Oly sűrűn álltak egymás mellett, hogy kételkednem kellett türelmük eredményében. Felviláglantak a kiállítás lámpái és megvilágították a Coronmeuse híd gazdag nemzetközi zászlódíszét. Fényárban úszott a lidó s a neoncsövek színes virágcsodákat varázsoltak a szökőkutak vizéből. Itt nem harcolt a víz a tűz ellen, de boldogan ragyogtatta meg csöppjeit ennek fényében. Együtt fontak koszorút a nagy mű köré, melyben minden egyesítve volt, amit az ember a vízzel és a vízért a művelődés érdekében tett.

Csallóköz halászatának történetét¹⁾

monográfia-szerűen, tudós alaposággal és a táj szülőltjének szeretetével írta meg 1933-ban, a megszállt Komáromban megjelent művében *Alapy Gyula* volt városi számvevő, majd vármegyei főlevéltárnok és csehszlovák tartománygyűlési képviselő. A nagytudású, izzó hazafias érzésű író nem érthette meg szülővárosának (hol 1872-ben született) a cseh hódoltság alóli felszabadulását, mert hosszas betegeskedés után 1936-ban elhunyt. Erdemes egyéniségét és a halászat iránti vonzódását jellemzik azok a lelkes sorok, melyekben Herman Ottó és Takáts Sándor emlékének áldozik s még inkább az a magyar hittel telített bátor mondat, mellyel munkáját bevégezi: «Állítólag az utolsó években engedtek (t. i. a cseh hatóságok) ebből a szigorból (hogy a halászó szerszámokat estétől reggelig lepecsételve tartották), úgy hogy a csallóközi halászat nem szűnt meg egészen. Így is van rendjén, mert ez az ősi foglalkozás... mindig magyar kezekben volt és maradjon is meg azokban!»

Mivel Herman Ottó nagy művében azt állítja, hogy «a török uralom elgázolt mindent és a későbbi korokban meghanyagott a halászat iránti érzék», ezért Alapy célul tűzte ki, hogy felkutatja tágabb szülőhazájának, a Csallóköznek, főleg Mohács utáni halászat-történeti emlékeit. Művében azonban a magyar királyság kezdetétől fogva tárgyalja a halászat regionális történetét s azt a régibb korra nézve is számos új, okleveles adalékkal gazdagítja.²⁾

Alapy felhasználta művében Komárom és Pozsony városok és vármegyék levéltárainak, valamint a bécsi állami és volt közös pénzügyminisztériumi levéltárak számos irat-csomóját, de megjegyzi, hogy még rengeteg feltárálan adat várja a napfényre hozását a főúri családok és egyházi testületek levéltáraiból.

Bemutatja az 1885 négyzetkilométer kiterjedésű Csallóköznek régi és újabb vízrajzát. A hajdan korlátok nélkül folyó vizeket szabályozták,³⁾ mesterséges csatornákkal leveztették, a zombékos, nádas, morotvás iszapfenékre termőföldet varázsoltak, úgy hogy a halászat ma már ott árnyéka csak a réginek. Leírja a halászat ősi formáit és szerzőségeit. A középkor végén Komárom-Ogyalla vidékén tekintélyes birtokos családok viseltek halneveket: Posár, Harcha, Keszegh, Csukás, Csik, Czompó, Gadóczy. Világot derít Csallóköz nevének eredetére. Szerinte a Csalló nem volt valami kis folyó, hanem olyan lehetett, mint a vereknyei Duna-ág. Vereknye és Püspöki közt folyt Pozsony alá. Akkor még nem volt meg a Kisduna vízfolyása. Egy nagyobb árvíz után a Duna másfelé keresett utat magának s a Csalló folyó medre kiszáradt, helyette a Kisduna medre telt meg vízzel.

A komáromi halkereskedelemnek első írott bizonyossága a Széchy nemből való Komáromi Pál várnagy és főispánnak 1305-ben kelt oklevele, melyben a Domokos-rendi szerzetesek részére, kiket ő telepített le és templomot épített nekik, örök adományul hagyja az összes halak vámját,

melyeket a Vág torkolata felett és a Duna Esztergom felé vivő részében akár hajókban, akár bárkában árusítanak. Ez a vám egyeseknél 12 denárt tesz ki. Mentések azonban a vám alól a német halkereskedők, akiket *tömlöteseknek* neveznek, kik a halat összevásárolják és besózva viszik ki az országból. Nemcsak kereskedelem, hanem halipar, halkivitel, sőt exportprémium is szerepel ebben a 635 év előtti oklevélben!

Mivel a halászat Komáromban és környékén, nevezetesen a csallóközi vízfogókban nagyon jövedelmező volt, Zsigmond uralkodása alatt behozzák a haladót a fiskális vizekben. Ez a halfajok szerint változott, általában azonban a fogott halak egynegyedét tette ki. Ez az adó V. László alatt már tekintélyes összeget, kélezer forintot tett ki. A halász tehát már nemcsak a földesúrnak adózik a halfogás bizonyos részével, hanem a királyi kincstárnak is. Nagyon valószínűnek látszik, hogy ez a haladó indította meg a városokban lakó és így a földesuri joghatóság alá nem tartozó halászok céhekbetömörülésének folyamatát. A komáromi halászok előttünk ismert első céh-rendtartása 1696-ból való, de a halászceh már több emberöltővel ezelőtt működött. Újabb céhszabadalmat a komáromi halászok Mária Teréziától 1765-ben kaptak. Alapy ismerteti könyvében e céhszabadalom fontosabb pontjait. Érdekes, hogy még 1765-ben is *köteles* halaknak nevezik a vizát, tokot, sőreget, úgy, mint 200 és néhány évvel azelőtt. Munkája utolsó lapjain Alapy a somorjai halászokról is megemlékszik és különösen arról a nevezetes Khin halászcsaládról, mely már több évszázad óta bérlí a somorjai, vajkai, illetve doborgazi Duna-szakaszokat s amely családnak ma élő legöregebb halászgazdájáról Unger Emil szerkesztőnk a Halászat novemberi számában jól sikerült fényképet közölt.

L. K.

¹⁾ A csallóközi halászat története. (Nemzeti Kultúra könyvtára. I.) Komárom, 1933. 170. lap. Spitzer Béla nyomdájára.

²⁾ Alapy többek közt kiadta Komárommegye középkori oklevéltárát. — Nagy feltűnést keltett kemény bírálata Macourek cseh történetíró: A magyarok és a magyar állam története c. művéről. Megjelent a Nemzeti Kultúra c. folyóiratban, melyet Alapy indított meg.

³⁾ Ártérületeink lecsapolásának történeti áttekintéséből megállapítható, hogy a Csallóközben végezték a XV. században hazánk területén az első átgondolt, szakszerű vízszabályozási munkálatot. (Vízügyi Közlemények, 1939. 32—91. lap.).

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő r. t. és Zimmer Ferenc halkereskedelmi r. t.-től nyert értesítés szerint december hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

	egész nagy	1.80—2 — P
	nagy	1.60—1.80 „
	közép	1.40—1.60 „
	kicsi	1.20—1.50 „
Édesvízi élőponty	nagy	1.10—1.50 „
	kicsi	0.70—1.10 „
Édesvízi jegelt ponty	I. oszt.	5.20 „
	II. oszt.	3.60 „
	III. oszt.	2.80 „
	IV. oszt.	2.50 „
Balatoni fogassüllő	I. oszt.	5.— „
	II. oszt.	3.20—4.— „
	III. oszt.	2.80—3.20 „
	IV. oszt.	2.20—2.80 „
Fogassüllő	nagy	3 ——3.20 „
	közép	2.40—2.80 „
	kicsi	1.80—2.20 „
Harcsa élő	nagy	1.10—2.40 „
	közép	1.——1.20 „
	kicsi	„
Csuka	„	„
Compó élő	„	„
Márna	„	„
Kecsege	„	„
Kárász élő	„	1.——1.20 „
Kárász jegelt	„	0.50—0.60 „
Balatoni keszeg	„	0.40 „

Forgalom: élénk.

Társulatok — Egyesületek.

Az Országos Halászati Egyesület Budapesten 1939. évi november hó 24-én választmányi ülést tartott.

Jelen voltak:

Tomcsányi Vilmos Pál ny. miniszter, elnök, Répássy Miklós és vitéz báró Szurmay Sándor alelnökök továbbá Antalffy György, vitéz Barcza Imre, dr. vitéz Baskay Gyula, Corchus Dezső, Corchus Zoltán, Illik Viktor, dr. vitéz Ig-mándy Aladár, Köhler Géza, dr. Maucha Rezső, Nyáry János, dr. Paluzsa László, dr. Raskó Pál, Ribianszky József, dr. Schulmann Emil, dr. Unger Emil, Zimmer Ferenc választmányi tag urak, Heincz Pál igazgató, Hallóssy Ferenc pénztáros, Kontur György és mint meghívott Kiss Tibor építészmérnök.

Távolmaradásukat kimentették Báldy Bálint, ifj. Zimmer Ferenc, és vitéz Szedresi Imre.

Tomcsányi Vilmos Pál elnök az ülést megnyitja és üdvözi a szépszámban összegyűlt választmányi tagokat.

Az egyesületbe való felvételüket kérték dr. Véssey Kálmán, Ajtics Horváth Lóránt és Abraham András.

A választmány dr. Véssey Kálmán, Ajtics Horváth Lóránt és Abraham András felvételét egyhangúlag tudomásul veszi.

Heincz Pál igazgató ismerteti a budapesti szállodások és vendéglősök ipartestületének beadványát, amelyben a mezőgazdasági kiállítás halcsarnokának vendéglői bérletét fővárosi vendéglősnek kéri juttatni. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy Illik Viktor akivel az Egyesület vezetősége a bérlet ügyében tárgyalt, szintén budapesti vendéglős és a bérlet fejében igen kedvező feltételeket ajánlott fel.

A beadvánnyal illetve a halászcserda bérletével kapcsolatban több hozzászólás hangzott el.

Zimmer Ferenc kifogásolja, hogy a halfőzés csak egyetlen cégnek szolgál propagandául. Kívánatosnak tartja, hogy a cserda bérletét esetleg olyan érdektelen pesti vendéglős kapja, aki hajlandó nagyobb összeg fizetésére is.

Paluzsa László hangoztatja, hogy Illik Viktor a hal propagandát altruista alapon kívánja szolgálni, más erre hasonló feltételek mellett nem igen vállalkozik. Vállalata nevében csak abban az esetben járulhat hozzá a halász-pavillon építésének anyagi támogatásához, ha bérletére vonatkozólag Illik Viktorral kötötték meg a szerződés.

Tomcsányi V. Pál, Répássy Miklós, Baskay Gyula, Heincz Pál hozzászólásaikban kifejtik, hogy a halászcserda bérletét olyan kell, hogy kapja, akit arra a választmány a halaspropaganda szempontjából a legalkalmasabbnak talál.

Hallóssy Ferenc ismerteti Illik Viktor ajánlatát, amelyet az Országos Halászati Egyesülethez augusztus 14-én juttatott el. Ajánlatában 5.000 P építési hozzájárulást biztosít az Egyesületnek, ha a halászcserda bérletét 10 évre megkapja. Ha azonban csak öt évre kapná meg a bérletet, úgy 2.500 P visszafizetését kéri. Ezen utóbbi feltételt azonban visszavonja és hajlandó az 5.000 P-ös építési hozzájárulás fejében öt éves szerződést is kötni.

A választmány megbízza az igazgatót, hogy Illik Viktorral ily értelemben a szerződést a Mezőgazdasági Kiállítás rendezőbizottsága utólagos jóváhagyása mellett kösse meg.

Hallóssy Ferenc ismerteti a halászati pavillon építésével kapcsolatban az utolsó választmányi ülés óta történteket. A pavillon helyének megállapítása végett Heincz Pál igazgató a főváros, a mezőgazdasági kiállítás rendező bizottsága, a telepvezetőség stb. részvételével helyszíni szemlét tartott. A helyszíni tárgyalás alapján, az országos halászati felügyelőség vállalta a felmérési munkát. Ennek alapján a tervező Kiss Tibor műegyetemi adjunktus elkészítette a részletes terveket.

Tomcsányi V. Pál elnök felkéri a tervező Kiss Tibor műegyetemi adjunktust, hogy ismertesse a halászati pavillon részletes tervét.

Kiss Tibor előadja, hogy a kiállítási csarnok, — amely a jelenlegi halászati pavillon mögött az új főútvonal mellett létesülne — 4 részből állana és pedig egy 10 m. átmérőjű és 8 m. magas köralakú előcsarnokból, a 4 m. széles akvárium teremből, az egyéb demonstrációs anyag bemutatására szolgáló teremből, amelyet egy üvegfal különít el a halászkonyhát befogadó helyiségtől és végül az étkező

helyiségből. Ez a négy főrészt egy négyszögletű nyitott udvart vesz körül. Az épület végleges és téglapillérekkel nyugszik, téglaválaszfalakkal a fedélszékekkel cserépfedéssel. Az akvárium teremben 1.2 m magasan volnának a fal kivágásban elhelyezve a meglévő akváriumok. A terem kívülről kapna világítást akként, hogy az akváriumok kívülről is láthatók legyenek, magukra vonva így az érdeklődést.

Az építési költségekre vonatkozólag Kiss Tibor előadja, hogy az épület megépítése 27.480 P-t tesz ki. Felolvassa, hogy ebben az összegben milyen tételek foglaltatnak benne. A terv és az ismertett költségvetés a jegyzőkönyvhöz csatoltatik. Ezek szerint a vízvezeték, az akváriumok állványzata és javítása, a belső berendezések, grafikonok, tervezési és előre nem látott költségek, valamint a konyhai berendezés és mázolás munkák stb. nem foglaltatnak benne a 27.480 P-ös költségvetésben. A választmány tagjai a fenti költségekre vonatkozólag különböző véleményen vannak, így Répássy Miklós 35.000 P összköltségre számít, míg Köhler Géza a 40.000 P-t is kevésnek tartja.

A halászati pavillon építésére nézve a rendelkezésre áll összesen 20.000 P állami támogatás, hiányzik tehát legalább 15.000 pengő.

Dr. Paluzsa László a 15.000 P fedezetét a következőképp látja biztosítottnak. Illik Viktor szerződése alapján 5.000 P, a külkereskedelmi hivataltól 5.000 P és az érdekeltség köréből szavatolja 5.000 P összegyűjtését.

A választmány, miután így biztosítva látja a halászati pavillon építését, felkéri az igazgatót, hogy a fenti bejelentésről írásbeli nyilatkozatot kérjen.

Hallóssy Ferenc ismerteti a Halászat c. lap hirdetési díjtételeit. A hasábmilliméterenkénti egyszeri hirdetés tagoknak 20 fillér, egész évre történő hirdetésnél hasábmilliméterenként 8 fillér volt a multban. Ez a hirdetési díj igen méltányos, mert hasonló lapoknál 50 filléres hasábmilliméteres hirdetések is előfordulnak. Hallóssy Ferenc előadja, hogy a Halbizomány és Halértékesítő r. t. az eddigiekben egy összegben 160 P-t fizetett évente a hirdetésért, azonban tényleg csupán 125 P hirdetési díj illetné meg a többi hirdető arányában.

A választmány többek hozzászólása után úgy határoz, hogy az eddigi alacsony díjtételekre való tekintettel a hirdetési díjakat 160/125 arányban felemeli. A nem tag hirdetők 25%-kal többet fizetnek.

Zimmer Ferenc a halkivittel kapcsolatban kifogásolja, hogy a német exporttal kapcsolatban a termelői árakat nem állapították meg, hogy a külkereskedelmi hivatal a kivitel szempontjából az érdekelteket nem hallgatta meg. E hivatal legutóbb arról a hátrányos intézkedésről értesítette, hogy mindazok az exportőrök, akik november 20-ig kiosztott exportkivitel mennyiségét kihasználni nem tudták, a ki nem vitt mennyiségnek megfelelő rész erejéig a november 20-tól december 31-ig történő kivitel kontingenstől elesnek. Ez az intézkedés szerinte nem indokolt, mert a termelők a lehalászással kések és ennek folytán nem volt módjában a kivittel kapcsolatos előnyöket kihasználni. Kéri továbbá, hogy az egyesület beadvánnyal forduljon a külkereskedelmi hivatalhoz abból a célból, hogy az export szétosztás vagy hasonló fontos szakkérdésekben az országos halászati felügyelőség véleményét kérje ki.

Ezenkívül felszólal, hogy a halszállító kocsik gépészeinek határátlépése tekintetében állandó nehézségek merültek fel, ami a hal exportot hátráltatja és a kiviteli kontingens leszállításában fennakadást idéz elő. A szükséges megkönnyítés érdekében felkéri az egyesület elnökét, hogy az illetékes helyeken személyesen járjon közbe.

Dr. Paluzsa László a kérdéssel kapcsolatban előadja, hogy a termelői ár megállapítása máshol sem szokásos. A kiviteli árak nagyobbak mint a tavalyiak és a kiviteli kontingens nagysága előnyös a termelői árak alakulására. A külkereskedelmi hivatal véleménye pedig az, hogy a kivitel akadálytalanul bonyolódjék le, mert a németek a kontingenst csak december hó 31-ig veszik át tőlünk.

A választmány felkéri az igazgatót, a fentiek értelmében beadvánnyal forduljon az egyesület részéről a külkereskedelmi hivatalhoz, hogy az Országos Halászati Felügyelőséget és az Országos Halászati Egyesületet az export szétosztása vagy hasonló fontos szakkérdésekben a jövőben hallgassa meg.

Kontur György ismerteti a Magyar Filmiroda részéről tett 3.181 P-ös reklámfilm ajánlatot.

A választmány a fenti ajánlatot kivételre nem találja alkalmasnak.

Hallóssy Ferenc ismerteti a tagdíj hátralékok ügyét. Ezek szerint a hátralék jelenleg 5.178 P-t tesz ki, amelyből a 32 tagnak a 48 P feletti tartozása (108 pengőig) 2234 P-t tesz ki. A tagdíj fizetésre eddig is minden évben történt felszólítás. A 32 tag az egyesülettől felszólítást kapott, amelyre eddig 6 tag válaszolt. Ezek közül hárman a teljes tartozást kiegyenlítették, míg három részlet-elengedést kért. A pézstáros felhatalmazást kér, hogy a többi hátralékosokkal szemben is felszólítással élhessen és a már felszólított 32 tag közül azoknak, akik nem hajlandók kötelezettségüknek legalább részben eleget tenni, az egyesület vezetősége ügyvédi felszólítást küldhessen.

A választmány a fenti kérelmet elfogadja. Egyéb tárgy nem lévén, a választmányi ülés befejezést nyert.

Hogy áll a tógazdasági termelés Németországban?

(Die Deutsche Fischwirtschaft okt. 22. 43. szám.)

A halkereskedelmet mindig élénken érdekelte a pontytermés nagysága. Ennek oka nagyrészt az árkérdés volt. A termelő és kereskedő részéről a termés nagyságára vonatkozólag sokszor volt nézeteltérés.

A német csúciszervezet évek óta fáradozik azon, hogy biztos alapokra fektesse a termés előjelzést. A kereskedelem részéről ennek már nincs jelentősége mióta rögzített árak vannak, de a jelenlegi háborús viszonyok között különösen fontos a termés nagyságát ismerni, az irányított élelmezés és elosztás miatt.

Németországban 1937-ben a tógazdasági termés igen jó volt, az 1938. év valamivel gyengébb, míg az idei év újra kb. 10% termés emelkedést ígér.

A spekuláció megakadályozását szolgálja az a rendelet, amely csupán a tavalyi pontyátvevőknek engedi meg a termés felvásárlását. Ez azoknak a kereskedőknek jutalmazását jelenti, akik az utóbbi években is megmaradtak a nehezebb élőhal eladás mellett és nem tértek át a könnyebb tengeri hal eladására.

A tengeri hal kiesése miatt állandó hiánnyal kell számolniuk a pontynál is és így, amennyiben szállítási nehézségeink nem lesznek, a 14000 q. németországi halkivitelünk lebonyolítása biztosítottnak látszik.

K. Gy.

Autón viszik ivni a lazacokat.

Az Egyesült Államokban van ez a hely a most épült hatalmas Columbia River duzzasztónál, 700 km. a tengertől. A hallépcső még nem készült el és így a duzzasztó feletti ivóhelyekre a tenger felől lazacok nem tudnak feljutni. A halászati érdekeltek elmés, de költséges módon segítettek a nehézségen.

A duzzasztónál vízzel tölthető teherautót helyeztek üzembe. Az alsó vízszínnél a lazacokat hálóval fogják ki és a teherautón szállítják a felső vízszínhez, ahol a lazacokat újtukra engedik.

Két és félhónapos üzemről van szó, ez alatt az idő alatt éjjel nappal működik a halszállító autó, mert a lazacok igen türelmetlenek és az alsó folyásról állandóan érkeznek újabb „nászutasok”.

Pézsmapocok írtás.

Pálmai István ny. máv. kalauz, (lakása Budapest IX. Üllői-út 103. II. 17.), azzal a kérdéssel fordult hozzánk, hogy néhány jó pézsmapocok fogási helyet közöljünk vele. Az illető egy társával és számos drótvársával felszerelve írtja a pézsmapocokot, hogy szőrméjét értékesítse.

Tekintettel arra, hogy a pézsmapocok írtása úgy tógazdaságilag, mint nyilvizi halászatunk, valamint ármentesítő társulataink szempontjából csak előnyös lehet, készséggel hívjuk fel az érdekeltek figyelmét a fenti címre.

Szállíthatunk-e uszályokon élőhalat Németországba?

A halas wagonokban történő esetleges szállítási nehézségek miatt felvetődött, hogy nem lehetne-e jóval olcsóbban nyitott, vízzel telt uszályokban szállítani halat.

A MFTR. igazgatóságnál a gondolatot kedvezően fogadták.

Erre a célra a kisebb uszályok felelnének meg, mert a 300—400 tonnás uszályok félteherrel is 5—10 halaswagon kapacitását tudják felvenni.

A szállítás elsősorban Bécsbe, esetleg egész Regensburgig történhetne. Kedvezőnek mondható a vízi szállítás a Dunától nem messze fekvő tógazdaságoknál, amelyek a halat tengelyen olcsón szállíthatják a Dunához.

Mint minden új megoldásnál, itt is sok kérdés vár még tisztázásra. Ilyenek a fuvar Költség, a szállítási idő, a vízfelfrissítés kérdése stb. Műszaki kérdés volna a maximális terhelés megállapítása. A biztonságot növelhetjük, ha a vontatásnál a halas uszály mellé még egy uszályt kötünk.

A szállítás természetesen csak jégzajlás előtt és után történhetne, vagyis általánosságban december 15-ig és február után.

Télen a jegelt halnak vasuti kocsiban való szállítását lehetne bevezetni. Ezt a gondolatot Zimmer Ferenc kereskedelmi főtanácsos már régóta hangoztatja.

K. Gy.

Személyi hírek.

Kinevezések és címadohányozások a földművelésügyi minisztériumban.

A) A vízügyi szolgálat mérnöki szakának létszámában:

A Kormányzó Úr Öfőméltósága a földművelésügyi miniszter úr előterjesztésére Pogonyi György min. tan. címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost, Undi Ferenc és Safáry László miniszteri osztálytanácsosokat *miniszteri tanácsosokká*; Mattyasovszky Gyulát, Gerhauer Vilmost, *v.é. Zsiday Imrét, Palaki Bé.át és Szilágyi Gyulát miniszteri osztálytanácsosokká kinevezni,*

Luzsa Béla miniszteri osztálytanácsosnak a *miniszteri tanácsosi címet és jelleget;*

Baka Géza, Povázsay Pál, Kun László és Hallóssy Ferenc műszaki tanácsosoknak a *miniszteri osztálytanácsosi címet és jelleget;* Rubinek Tibor, ifj. Tóth János, Serfegyed és Bogyó Kálmán kir. főmérnököknek a *műszaki tanácsosi címet és jelleget,*

Vitéz dr. Lapray Géza kir. mérnöknek a *kir. főmérnöki címet és jelleget adományozni méltóztatott.*

A földművelésügyi miniszter úr Tóth Zoltánt, Fialka Sándort, Petényi Oszkárt, dr. Lászlóffy Waldemárt, Fuchs Károlyt, Rittinger János Pált és Grimm Jánost *kir. műszaki tanácsosokká kinevezte.*

Ezenkívül számos kir. főmérnöki, mérnöki és segédmérnöki kinevezés is történt.

B) A m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomáson:

A Kormányzó Úr Öfőméltósága a földművelésügyi miniszter előterjesztésére dr. Unger Emil mezőgazdasági kísérletügyi igazgatói címmel és a VI. fizetési osztály jellegével felruházott magyar királyi mezőgazdasági kísérletügyi I. osztályú főadjunktus, egyetemi magántanárt *magyar királyi mezőgazdasági kísérletügyi igazgatóvá* a VI. fizetési osztályba kinevezni méltóztatott.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Eladó:

3000 drb 1 nyaras 15 deka átlagsúlyú

fogassüllő ivadék.

Tavaszi szállításra megtermékenyített fogassüllőikra előjegyzéseket elfogadunk. — Simongáti Uradalom tógazdasága Simongát u. p. Nagyatád.

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak vétele és eladása nagyban és kicsinyben.

TELEFON: 185-740,

BUDAPEST

IX., Központi Vásárcsarnok

BARTA LIPÓTNÉ

HALKERESKEDŐ

TELEFON:

Iroda: 185-0-71.

Üzlet: 185-5-84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

Az ország számtalan tógazdaságától kapom a legkitűnőbb elismeréseket, melyszerint a gumiüzememben sokévi tapasztalattal készített

gumi halászcsizmák

tartósság tekintetében utolérhetetlenek. — Hosszúszerű halászcsizmáim a legnemesebb és legerősebb autógumiból készülnek és dacára annak, hogy ára szokatlanul olcsó, mégis

Decemberi—januári szállításra keresünk cca 2 q telepítésre alkalmas (lehetőleg egynyaras)

csuka ivadékot

Részletes sürgős ajánlatokat „Horgász Egyesület” jellegre kérünk a kiadóhivatalba.

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál-u. 4. Telefon: 185-4-48.

Fióküzletek: IX., Központi vásárcsarnok. Telefon: 185-4-48. — V., gr. Tisza István-u. 10. Telefon: 181-6-79. — VII., Garay-téri vásárcsarnok. Telefon: 130-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky-utca 19. Telefon: 135-3-39.

Budapest.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, párafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál, Bpest.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között. Telefon: 18-59-65.

Fióküzlet: VII., Thököly-út 16. szám. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt. Telefon: 13-98-61.

a tartóssága fölülmul minden más anyagból készült halászcsizmát. —

Kérdőzködésre szívesen megnevezem, hogy mely tógazdaságoktól lehet érdeklődni, a nagyon bevált VULKÁN-HALÁSZCSIZMÁIMRÓL

BARNA BÉLA gumiüzem, PÉCS
Ferenciek u. 8.

Halbizományi és Halértékesítő Rt.

A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassüllőikrát.

